

A Nyíregyházi Megyei Könyvtár képes levelezőlapja, melyet a mezőgazdasági könyvhonap alkalmából adott ki

propagandamunkát, és a TIT ismeretterjesztő előadásaival már meglévő kapcsolatok mellett, szoros kapcsolatot kell teremteni a megújuló mezőgazdasági szakkörökkel, valamint a szakmunkásképző tanfolyamokkal, biztosítva számukra az alapvető szakirodalmat, ideértve a legfontosabb népszerű mezőgazdasági folyóiratokat is.

Sallai István — Szilágyi Tibor

MIT MOND AZ AGROPROPAGANDISTA?

„Könyvből nem lehet megtanulni gazdálkodni, de könyv nélkül nem lehet jól gazdálkodni” — ez a közismert mondás jutott eszembe, amikor a KMK vizsgálatának eredményeit elolvastam. A felmerült kérdések közül kettővel kívánok foglalkozni: az olvasótáborral és a mezőgazdasági könyvigénnyel.

Az olvasótábor

A falusi könyvtárak olvasótábora kétségtelenül a mezőgazdasági lakosság és a falun élő egyéb rétegek tagjaiból tevődik össze. A mezőgazdasági szakkönyvek olvasottsága azonban mégsem egyértelmű függvénye a mezőgazdasági lakosság létszámának. Ezért lenne helytelen a szakkönyvek olvasottságának vizsgálatánál abból kiindulni, hogy Magyarországon csaknem 2 millió ember foglalkozik mezőgazdasággal. Fel kell ugyanis figyelniünk néhány sajátos tényre.

A nagyüzemek kialakulásával a mezőgazdaságban is kezd megvalósulni a nagyarányú munkamegosztás, amely természetesen más szakmai műveltséget követel, mint a régi, kisparcellás, paraszti termelés. A mezőgazdasági szakmunkás szakműveltségének lényegesen különböznie kell a kisparaszti szakműveltségtől. A mezőgazdasági szakmunkásképzés tömegméretű kibontakozása még csak most kezdődött meg, s az olvasás, mint a szakismereteket elmélyítő és továbbfejlesztő eszköz, igazában csak most kerül majd előtérbe.

A mezőgazdasági szakkönyvek olvasótáborának felmérésénél nem hanyagolható el az a körülmény sem, hogy míg a falusi olvasókörök megszűntek, a művelődési házakban még nem alakultak ki olyan klubok, ahová a parasztember szívesen járna mezőgazdasági szaklapot, könyvet forgatni. Ugyanakkor a szakma iránt érdeklődők

egy része szakirodalom helyett inkább a mezőgazdasági szakpropaganda új eszközeit, a rádió és a TV mezőgazdasági szakelőadásait kíséri figyelemmel.

A valóságban tehát a mezőgazdasági szakkönyvek olvasása szempontjából országosan csak kb. negyed—félmillió érdeklődővel kell számolnunk. A mezőgazdasági szakkönyvek olvasottságának alakulásában tehát a falu alacsony általános műveltségi színvonala csak az egyik tényező, és emellett az említett egyéb tényezőket is figyelembe kell venni.

Az olvasó igénye

A másik lényeges kérdés a mezőgazdasági szakirodalmi igények vizsgálata. E tekintetben — bár ellenkező vélemények is vannak — helytálló az a megállapítás, hogy elsősorban a szakmunkási képzettség színvonalának megfelelő, az egyes termelési vagy tenyésztési eljárásokkal foglalkozó alapfokú szakkönyvekre lenne szükség. Az ok kézenfekvő. A termelésben elfoglalt helye szerint a szakmunkás vagy brigádvezető elsősorban a saját munkájával kapcsolatos szakkérdésekre, munkafogásokra lenne kíváncsi. Mezőgazdasági könyvkiadásunk azonban az elmúlt években sajnos éppen ezen a területen maradt el a követelményektől, és falusi könyvtáraink forgalmának alacsony mutatószámai többek között ezt a tényt is tükrözik.

Az igények alakulását befolyásolja a termelésben résztvevők anyagi érdekeltsége is. Az állattenyésztésben néhány alapfokú és jól használható enciklopédikus munka máris keresett, könyvtárainkban. Az igények a növénytermelés egyes speciális ágaiban, de különösen a technikai ismeretek területén ugyancsak egyre inkább jelentkeznek. Mindezek nyomtatékosan figyelmeztetik szakkönyvkiadásunk irányítóit a hiányok sürgős pótlására.

Az olvasási igény felkeltése

E vázlatos áttekintés után szeretnék a megoldás néhány módjára is utalni. Véleményem szerint a mezőgazdasági dolgozók szakmai műveltségének fokozása érdekében elsősorban arra van szükség, hogy mind a szaktanfolyamokon, mind a különféle közművelődési fórumokon felkeltjük bennük a korszerű szakismeretek megszerzésére irányuló, állandó igényt, érdeklődést. A mezőgazdasági szakoktatási intézmények egyik fontos feladata, hogy a mezőgazdasági szaklapok olvastatásán keresztül a hallgatókat elvezessék a mezőgazdasági szakkönyvek tanulmányozásához. Különösen sokat tehetnének felsőfokú oktatási intézményeink azért, hogy a hallgatók ismereteiket ne csak a tankönyvekből merítsék, hanem a szakfolyóiratok, szakkönyvek olvasásával is bővítsék. A szakkönyvet tanulmányozó agronómus vagy vezető szakember példája közvetlenül ösztönzi a brigádvezetőt, a szakmunkást is.

Az olvasási igény felkeltésében a falusi könyvtáraknak és a bennük található szakirodalomnak fontos szerepük van. Igaz ugyan, hogy ma még többet foglalkoznak a szépirodalom, vagy az ismeretterjesztő irodalom népszerűsítésével, de ennek részben a mezőgazdasági könyvanyag is oka. Ezért lenne különösen fontos, ha a tudományos felkészültséggel megírt, de olvasmányos mezőgazdasági ismeretterjesztő könyvek bőségesebben állnának rendelkezésre.

Az olvasási igény felkeltésében a mezőgazdasági szakpropagandára is fontos feladat hárul, s erre a jövőben az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani.

Huszt Pál

Földművelésügyi Minisztérium

MIT MOND A SZAKKÖNYVTÁROS?

Mind a közművelődési, mind az illetékes szakkönyvtári felelősöknek szembe kell nézniük azzal a ténnyel, hogy sokéves erőfeszítéseik ellenére sem túlságosan kedvező a helyzet. Erről szeretnék néhány gondolatot elmondani.

A felszabadulás óta eltelt időszak lényegében megvalósította a szocialista nagyüzemi mezőgazdaságot. A legutóbbi évekig (1962-ig) azonban a mezőgazdaság szocialista átszervezésének *gyakorlati megoldása* volt napirenden. Még ma is sok termelőszövetkezetben a termelési feltételek megteremtése, a közös gazdaság megszilárdítása áll előtérben. Ott, ahol kevés a gép, a műtrágya, vagy nincs elegendő férőhely az állatállomány számára, nyilvánvalóan nem az a döntő, hogy ismeri-e az agronómus a legkorszerűbb eljárásokat, hanem az, hogy a „hagyományos” termelési módszerek anyagi feltételeit biztosítsa. Ilyen körülmények között érthető, ha a szakirodalom problémái a többi probléma mögött háttérbe szorulnak.